

*Helsingin Kaupunginvaltuuston
kokous tiistaina helmikuun 27 päu-
vänä 1917 k:lo 7 i. p.*

ESITYSLISTA.

N:o 1.

Maist:n kirjelmä ynnä Lääninhallituksen lähete Ruotsin alamaisen, kauppamatkustaja Verner Agaton Bohlinin elinkeino-oikeuden hakemuksen johdosta.

Hakija, joka aikoo harjoittaa asioimisliikettä ja luvallisten tavarain kauppaa, on hakemuksensa oheen pannut papinkirjan, josta näkyy, että hakija nauttii kansalaisluottamusta, takuun valtiolle ja kunnalle menevistä kolmen vuoden veroista sekä ololipun.

Poliisimestari puoltaa myöntymistä hakemukseen.

V. V.:

Kvsto ilmoittanee, ettei hakemusta vastaan ole mitään muistuttamista.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 2.

Maist:n kirjelmä kuntain rahatilastoa koskevina komiteanmietintöineen.

Sittenkun K. Senaatin maamme virallisen tilaston uudestijärjestämistä varten asettama komitea oli antanut mietinnön ehdotuksineen maamme kuntain rahatilaston järjestämiseksi sekä Lääninhallitus oli Senaatin käskystä pyytänyt Kvston lausuntoa mietinnöstä, lähetettiin asia Tilastokonttoriin, joka on antanut lausunnon asiasta. Siinä konttori huomauttaa, että komitean mietintö nojaa oikeisiin periaatteisiin ja että sen ehdotukset yleensä ovat tarkoituksenmukaisia, muita tekee erinäisiä yksityiskohtaisia muistutuksia eräitä mietinnön oheisia tauluja vastaan.

V. V.:

Valiokunta ehdottaa, että Kvsto lähettäisi Lääninhallitukselle Tilastokonttorin lausunnon huomioon otettavaksi määräyksiä asiasta annettaessa.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 3.

Rkmrin esitys määrärahan myöntämisestä voimistelusalin vuokraamiseksi poliisilaitokselle.

Rkmri ilmoittaa poliisimestarin huomauttaneen, että poliisilaitos, jonka on viime aikoina täytynyt palvelukseensa ottaa tavattoman monta uutta konstaapelia, kaikkiaan lähes 50, eronneiden sijaan, nykyään on vailla huoneistoa, missä uudelle miehistölle voitaisiin opettaa voimistelua y. m., sekä esittäneen, että O. Y. Hallituskatu 15 nimisen yhtiön omistamasta Vuorikadun talosta N:o 2 vuokrattaisiin huone poliisilaitoksen voimistelusaliksi kuluvan vuoden alusta ensi toukokuun 31 päivään. Talonomistajan vaatima korvaus vuokrasta lämmityksineen mainitulta ajalta on 325 markkaa, minkä lisäksi valaistukseen on laskettu tarvittavan 40 markkaa.

Tämän johdosta on Rkmri huomauttanut, että säännöllisten olojen vallitessa on poliisimiehistön voimisteluharjoitukset voitu toimittaa poliisikoulun huoneistossa Länsi Henrikin 12:ssa, mutta että poliisilaitoksen on mainitsemastaan syystä täytynyt tarkoitusta varten vuokrata huone ensiksi mainitusta talosta. Vuokra viime loka-, marras- ja joulukuulta, jolloin huonetta viime vuonna käytettiin puheena olevaan tarkoitukseen, oli maksettu poliisilaitoksen käytettäväksi annetuista yleisistä varoista. Kun voimistelusalin tarvetta edelleen on olemassa, mutta laitoksella ei tänä vuonna ole käytettävänä varoja tarkoitukseen, on Rkmri, siihen nähden että kaupunki Helsingin kaupungin poliisilaitoksen uudesta vuosirahasäännöstä ²²/₆ 1916 annetun asetuksen 5 §:n mukaan on velvollinen hankkimaan kaikki poliisiin tarvitsemat huoneistot lämmityksineen ja valaistuksineen sekä sen siis olisi annettava pyydetty huoneisto poliisilaitoksen käytettäväksi, esittänyt, että Kvsto päättäisi käyttövaroistaan myöntää 365 markan määrärahan voimistelusalin vuokraamiseksi tälläkäläiselle poliisilaitokselle Vuorikadun talosta N:o 2 ¹/₁—³¹/₅ 1917 väliseksi ajaksi sekä salin valaistukseen.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 4.

Rkmrin esitys lisäyksen myöntämisestä kaupungin kirjaston ylimääräisten apulaisten palkkausmäärärahaan.

Rkmri mainitsee, että Helsingin kaupungin Kirjastohallitus oli vuodeksi 1917 laatimaansa menosääntöehdotukseen merkinnyt erän „Pääkirjaston ja haarakirjastojen yli-

määräiset apulaiset" (9 P.L. X. l. vuonna 1915 ja 9 XII. l. 1917) korotettuna 5,500 markaksi aikaisemmasta 4,620 markan määrästä, ja oli ensinmainittu määrä pantu Rkmrin budjettiehdotukseen sekä kuluvasi vuodeksi vahvistettuun rahasääntöön. Korotuksen perustelemiseksi oli Hallitus maininnut osin, että apulaisten virantoimitusaikaa täytyi pidentää, ja osin että heidän tuntipalkkaansa olisi korotettava. Mainittujen toimihenkilöiden tuntipalkan, joka pitemmän aikaa oli ollut 80 penniä, korotti Kirjastohallitus syksyllä 1915, jolloin kaupungin vakinaisessa palveluksessa oleville henkilöille ensimmäisen kerran myönnettiin kalliinajanlisäyksiä, 88 penniin, joka määrä on maksettu vuonna 1916. Syyskuussa 1916 laatiessaan 1917 vuoden budjettiehdotusta katsoi Hallitus olevan korottaminen tuntipalkkaa edelleen, niin että se nousisi markkaan, joka määrä onkin maksettu kuluvan vuoden alusta, ja tämän tuntipalkan pohjalla laskettiin määräraha 5,500 markaksi. Kvston ^{21/11} 1916 tekemän päätöksen johdosta kuitenkin kaupungin vakinaisessa palveluksessa olevain henkilöiden kalliinajanlisäykset järjestettiin uudestaan. Silloin vahvistettujen korotusperusteiden mukaan tulisi kirjaston ylimääräisten apulaisten tuntipalkan olla Smk 1: 10. Voidakseen tuollaisen korotuksen suorittaa anoi Hallitus Budjettivaliokunnalta puheena olevan menoerän korottamista 800 markalla. Kun ei Budjettivaliokunta kuitenkaan ehtinyt tätä anomusta käsitellä, on Hallitus tehnyt Rkmrille esityksen, että Kri arvaamattomiin tarpeisiin varatusta määrärahastaan myöntäisi pyydetyn lisäyksen tai hankkisi sen Kvstolta.

Vaikka Kri on pitänyt esillä olevaa esitystä ennenaikaisena, koska Kirjastohallituksella, jonka asiana on vahvistaa kirjaston ylimääräisten apulaisten palkkaus, vielä on käytettävänä varoja tarkoitukseen, on Kri kuitenkin, Hallituksen ilmoitettua ettei se rohkene korottaa tuntipalkkaa Smk:aan 1: 10, ennenkuin tarvittava lisämääräraha on myönnetty, puoltanut myöntymistä esitykseen ja sentähden esittänyt, että Kvsto päättäisi käyttövaroistaan osottaa 800 markkaa lisäykeksi kuluvan vuoden menosäännössä 9 P. L. XII l. kohdalla olevaan kaupungin kirjaston ylimääräisten apulaisten palkkausmäärärahaan.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 5.

Rkmrin esitys kaupungin työkunnan määrärahan ylittamisestä.

Liikennekonttorin ilmoitettua Rkmrille, että pakkahuoneessa olevan kaupungin työ-
kunnan menot, jotka oli arvattu 24,500 markaksi, on vuonna 1916 ylitetty Smk:lla 406: 20, sen johdosta että työvoimaa on vuoden varrella ajoittain lisätty, mutta että toiselta puolen työkunnan tulot ovat samaan aikaan lisääntyneet Smk:lla 1,370: 80, minkä johdosta konttori anoi lupaa saada ensiksi mainitulla summalla ylittää puheena olevan määrärahan, on Kri puoltanut esitystä ja ehdottanut, että Kvsto valtuuttaisi Liikennekonttorin Smk:lla 406: 20 ylittämään 1916 vuoden menosäännössä 15 P. L. II. 8 kohdalla kaupungin työkunnan kustannuksia varten olevan 24,500 markan määrärahan.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 6.

Rkmrin esitys kalliinajanlisäyksen myöntämisestä kaupungin työkunnan työntekijöille ja mainitun työkunnan taksan muuttamisesta.

Rkmri mainitsee että, sittenkun Kvsto $2/_{11}$ 1915 oli Rkmrin esityksestä myöntänyt kaupungin työkunnan työntekijöille kalliinajanlisäystä kullekin 25 markkaa kuukaudessa, edellisen lokakuun 1 päivästä lukien, ja samalla muuttanut työkunnan silloista taksaa sikäli, että maksu työkunnan miehistön käyttämisestä korotettiin 75 pennistä 1 markkaan tunnilta, on työkunnan miehistö Kriita anonut pohjapalkkaansa 100 markkaa korotettavaksi 55 %:lla, joten kunkin miehen kuukausipalkka olisi 155 markkaa.

Antamassaan lausunnossa on Liikennekonttori maininnut että, kun otetaan huomioon, että kaupungin työkunnan työ yleensä on niin rasittavaa, että ylimääräinen työ varsinaisen, noin kuusituntisen työn lisäksi ei voi tulla kysymykseen, saa miehistö nykyisellä palkallaan päivätuloja ainoastaan alun viidettä markkaa. Tähän nähden ja kun elantokustannukset ovat edellä mainitun kalliinajanlisäyksen myöntämisestä lähtien tuntuvasti kohonneet, olisi Liikennekonttorin mielestä miehistön palkkauksen korotus anottuun määrään, joten päiväpalkaksi tulisi Smk 5: 53, hyvin perusteltua, varsinkin kun siten vältettäisiin harjaantuneen ja kokeneen miehistön alituinen vaihtuminen. Vertailun vuoksi on Konttori lisäksi maininnut, että Helsingin Makasiiniosakeyhtiön palveluksessa olevat työmiehet, joiden työ pääasiassa on verrattavissa työkunnan miehistön suorittamaan työhön, nykyään saavat kuukausipalkkaa 180 markkaa kukin. Liikennekonttori on kuitenkin tehnyt ehdotuksensa tälläkin kertaa sillä edellytyksellä, että samalla korotetaan työkunnan taksaa, koska kaupungin täytyisi, siinä tapauksessa että taksaa ei koroteta, suorittaa työpalkkain kohoamisesta johtuva lisämeno. Siihen katsoen että yksityiset työkunnat nykyään laskevat työpalkkaa Smk 1: 50 tunnilta, olisi taksan mukainen maksu vahvistettava samaksi määräksi.

Ilmoittaen ettei Helsingin Kauppavaltuutetuilla puolestaan ole ollut puheena olevaa ehdotusta vastaan mitään muistuttamista, huomauttaa Rkmri että, kun työkunnassa kuluvana vuonna on 18 miestä, tuottaisi 30 markan palkankorotus miestä kohti kuukaudessa koko vuodelta lisämenoja 6,480 markkaa. Mutta korotettamalla taksaa olisi toiselta puolen odotettavana lisätuloja noin 7,000 markkaa. Kun korotettua taksaa ei kuitenkaan voitaisi soveltaa ennenkuin aikaisintaan ensi maaliskuun 1 päivästä, olisi ehdotettu miehistön palkkausetujen parantaminenkin toimeenpantava vastamainitusta päivästä lähtien. Kuluvan vuoden kymmeneltä kuukaudesta tarvittaisiin siis tarkoitukseen 5,400 markan lisämääräraha.

Liikennekonttorin esittämistä syistä ja kun työkunnan miehistöön verrattavilla kaupungin Rakennuskonttorin työläisillä nykyään on päiväpalkkaa hyvinkin se määrä, minkä työkunnan miehistö saisi Liikennekonttorin ehdotuksen mukaan, on Rkmri puoltanut mainittua ehdotusta ja sentähden esittänyt, että Kvsto päättäisi:

myöntää kaupungin työkunnan työntekijöille korotettua kalliinajanlisäystä kullekin 30 markkaa kuukaudessa $1/3$:stä 1917 lukien;

siihen tarkoitukseen osottaa 5,400 markkaa, maksettavaksi Vston tämänvuotisista käyttövaroista;

muuttaa kaupungin työkunnan voimassa olevan taksan IV kohdan seuraavaksi: „Työ-

kunnan miehistöä voidaan käyttää aikapalkallakin, ja on maksu siinä tapauksessa 1 markka 50 penniä tunnilta ja mieheltä"; sekä viimeksi mainitun muutetun määräyksen astuvaksi voimaan maaliskuun 1 päivästä 1917.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Rkmrin ehdotus hyväksyttiin.

N:o 7.

Rkmrin esitys Itäisen Kaivopuiston tonttien N:ojen 1 ja 3 kaupunginasemakaavan muuttamisesta.

Rkmri mainitsee, että rouva Olga Kaira Itäisen Kaivopuiston tontin N:o 3 omistajana sekä tehtaanisäntä August N:son Keirkner Itäisen Kaivopuiston tontin N:o 1 omistajana ovat Krille ilmoittaneet tehneensä keskenään semmoisen sopimuksen, että mainittujen tonttien välinen raja tulisi järjestellyksi sillä tavoin kuin heidän antamansa ehdotus osotti, eli että tonttiin N:o 1 siirtyisi tontista N:o 3 150 m²:n laajuinen ala. Lisäksi oheen pannen todistukset omistusoikeudestaan mainittuihin tontteihin ynnä rasisitustodistuksen, josta näkyy, että tontti N:o 3 ei ole kiinnitysten rasittama, ovat hakijat anoneet, että Kri hankkisi kaupunginasemakaavaan sellaisen muutoksen kuin mainitusta rajanjärjestelystä johtuu.

Kaupungin yleisten töiden Hallitus, jonka lausunnon asiasta Kri on hankkinut, on kaupunginasemakaava-arkkitehdin ja kaupungingeodeetin puollettua hakemusta osaltaan ehdottanut siihen myönnettäväksi, huomauttaen että asemapiirros on laadittu mainitun sopimuksen mukaisesti, että rajanjärjestely ei ole vastoin voimassa olevaa rakennusjärjestystä sekä että toimenpide ei loukkaa naapurien eikä kaupungin etuja.

Terveystenhoitolautakunnalla ei ole ollut terveydelliseltä kannalta ehdotusta vastaan mitään muistuttamista.

Ilmoittaen ettei Krilla puolestaan ole ollut mitään muistuttamista ehdotusta vastaan, jonka tarkoituksena on saattaa mahdolliseksi uutisrakennuksen teettäminen tontille N:o 1 Itäisen Kaivopuiston huvila-alueelle ¹⁰/₄ 1907 vahvistetun rakennusjärjestyksen mukaisesti, on Kri esittänyt, että Vsto hyväksyisi Itäisen Kaivopuiston tonttien N:ojen 1 ja 3 kaupunginasemakaavan muutosehdotuksen ja hankkisi sille asianmukaisen vahvistuksen.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 8.

Rkmrin esitys lisäyksen myöntämisestä kaupunginkirjaston haaraosastojen vuokramäärärahaan.

Rkmri ilmoittaa, että kaupungin kirjaston Hallitus oli, sen johdosta että asianomaiset talonomistajat olivat ensi vuokravuoden alusta korottaneet Hermannin ja Tehtaankadun haarakirjastojen huoneistonvuokria, edellisen 1,500:sta 1,700 markkaan ja jälkimäisen 1,350:sta 1,600 markkaan, Krille tehnyt esityksen Smk:n 262: 50 suuruisen lisäyksen hankkimisesta kirjaston menosäännön 9 P. L. XII. 2 kohdalla olevaan 5,350 markan määrärahaan. Rkmrin tiedustelun johdosta oli kaupunginkirjaston hoitaja lisäksi maininnut olevan toiveita, että Hermannin haarakirjaston huoneiston vuokrasopimuksen saa pitennetyksi viideksi vuodeksi maksamalla nyt vaaditun vuokran 1,700 markkaa vuodessa, jota vastoin toinen huoneisto on 1,350 markan vuokrasta saatavissa ainoastaan vuodeksi. Kun vuokrasopimusten irtisanomisaika alkoi vasta tammikuussa 1917, ei kirjaston Hallitus ollut voinut ottaa puheena olevaa lisämenoa huomioon kuluvan vuoden menosääntöehdotusta laatiessaan.

Kun nykyoloissa ei ole mahdollisuutta saada puheena oleviin tarkoituksiin huoneistoja halvemmalla vuokralla, on Rkmri esittänyt, että Kvsto käyttövaroistaan osottaisi Smk:n 262: 50 lisäyksen kuluvan vuoden menosäännössä 9 P. L. XII. 2 kohdalla olevaan kaupungin kirjaston haaraosastojen vuokramäärärahaan.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 9.

Rkmrin esitys lisäyksen myöntämisestä Hermannin kansanlastentarhan polttoainemäärärahaan.

Rkmriltä on Gumtähdenkadun taloon N:o 4 sijoitetun kaksikielisen kansanlastentarhan johtajatar anonut myönnettäväksi 1,000 markkaa mainitun lastentarhan 1915 ja 1916 vuoden polttopuumäärärahoissa syntyneen vajauksen täyttämiseksi. Mainituilta vuosilta oli puheena olevat määrärahat laskettu 520 ja 625 markaksi, mutta todellisuudessa oli menoja ollut vuonna 1915 Smk 1,038: 25 ja vuonna 1916 Smk 1,037: 50, joten siis oli syntynyt vajausta Smk 518: 25 ja 412: 50.

Kun edellä mainittu lisämeno johtajattaren antamain ja kansanlastentarhain johtokunnan vahvistamain tietojen mukaan oli, paitsi halonhintain kohoamisesta, johtunut siitäkin, että lastentarhan huoneisto on monessa kohden puutteellinen ja sentähden kylmä, oli Rkmri käskenyt Rakennuskonttorin toimittaa siellä katselmuksen jotta saataisiin selville, onko tarkoituksenmukaisia korjauksia toimeenpanemalla polttoaineiden kulutus vähennettävissä. Selville on käynyt, että huoneistossa on 7 tulisijaa ja että sen lämmittämiseen on kulunut noin 16 sylvä halkoja sekä että talonomistajan olisi kustannettava korjauksia noin 1,200 markalla, jotta huoneisto saataisiin johonkin määrin paremmin lämmintä pitäväksi.

Siihen nähden että puheena oleva huoneisto on epätarkoituksenmukainen, minkätähden kahtena viimeksi kuluneena verraten kylmänä talvena on tarvittu tavallista runsaampaa lämmitystä, on Rkmri katsonut kohtuulliseksi, että kaupunki myöntyy anomukseen, jota kansanlatsentarhain johtokuntakin on puoltanut; ja kun suunnitellut korjaukset eivät näy olevan omansa mainittavasti vähentämään polttoaineiden kulutusta ja lastentarha jo nyt välttämättä tarvitsisi yhtäjaksoista apurahaa, on Rkmri katsonut voivansa puoltaa esitystä sekä ehdottanut, että Kvsto myöntäisi 1,000 markkaa Hermannin kansanlastentarhan polttoainemäärärahasa vuosina 1915 ja 1916 syntyneen vajauksen täyttämiseksi.

V. V.:

Puolletaan, ja maksettaneen meno Kvston käyttövaroista.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 10.

Rkmrin esitys Tehtaankadun varrella korttelissa N:o 219 olevain tonttien N:ojen 34 a ja 34 b rakennusajan pitentämisestä.

Sittenkun merikapteeni Chr. Jacobsén oli, sen johdosta että nykyään on vaikea ryhtyä rakennustoimintaan, Rkmriltä anonut Tehtaankadun varrella korttelissa N:o 219 olevain tonttien N:ojen 34 a ja 34 b rakennusajan pitentämistä kahdella vuodella, on Rkmri, mainiten että hakija oli huutokaupassa ostanut ensinmainitun tontin ¹⁴/₄ 1910 ja jälkimmäisen ¹³/₁ 1910, joten niiden olisi kaupungin yleisen rakennusjärjestyksen 29 §:n johdosta tullut olla rakennetut viiden vuoden kuluessa haltuunottamisesta, sekä että Kvsto oli tehdyn anomuksen johdosta ²/₂ 1915 pitentänyt tonttien rakennusaikaa kahdella vuodella eli ¹/₅ ja ¹/₂ 1917 asti, esittänyt, että Kvsto, koska pitennettyä rakennuspakon huojennusta ei olisi evättävä, päättäisi määrätä Tehtaankadun varrella korttelissa N:o 219 olevain tonttien N:ojen 34 a ja 34 b rakennusajan päättyväksi, ensinmainitun tontin ³⁰/₄ 1919 ja jälkimmäisen ³¹/₁ samana vuonna.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 11.

Rkmrin esitys määrärahan myöntämisestä selvityksen saamiseksi siitä, miten kaupungin evankelis-luterilaiset seurakunnat ovat saaneet erinäiset käyttämänsä kiinteistöt ja maa-alueet.

Sittenkun Helsingin kirkonhallintolautakunta oli päättänyt laadituttaa kaikinpuolisen, arkistotutkimuksiin perustuvan selvityksen siitä, miten Helsingin evankelis-luterilaiset

seurakunnat ovat saaneet ne kiinteistöt ja maa-alueet, jotka täällä ovat niiden hallussa, sekä varatuomari John Ugglä, jolle työ oli annettu tehtäväksi, oli lautakunnalle antanut asiasta mietinnön siihen kuuluvine lueteltuine asiakirja- ja karttajäljennöksineen, on lautakunta, koska puheena oleva tutkimus koski Helsingin kaupungin ja evankelis-luterilaisten seurakuntain välistä oikeussuhdetta sekä liittyi niihin erinäisten kaupungin maa-alueiden, tonttien y. m. omistus- tai hallintaoikeutta koskeviin selvityksiin, joita aikaisemmin oli Rkmrin toimesta hankittu ja Kvston painetuissa asiakirjoissa julkaistu, Rkmrille ehdottanut, että kaupunki siihen hyötyyn katsoen, mikä kaupungin hallinnolla voi olla tästä tutkimuksesta sekä oikeudellisessa suhteessa että katsoen hankittuun selvitykseen kaupungin uudistumiskauden aikaisista oloista, ottaisi kohtuullisella määrällä osaa tutkimusten kustannuksiin. Siinä mielessä on lautakunta esittänyt, että kaupunki suorittaisi toimitettujen arkistotutkimusten kulut, laskun mukaan 1,450 markkaa, jota vastoin seurakunnat suorittaisivat muut tutkimuksesta johtuneet kulut, kaikkiaan Smk 2,854: 15. Lautakunta on sen ohessa tämän korvaukseksi tarjoutunut Rkmrin käytettäväksi antamaan kaiken luetellun työaineiston, mutta varannut itselleen oikeuden, siinä tapauksessa että mietintö kaupunginhallinnon toimesta painatetaan, saada seurakuntain varalle tarpeellisen määrän ylipainoksia.

Tutustuttuaan tutkimukseen ja havaittuaan siinä annetun selvityksen seurakuntain käyttämistä maa-aloista voivan olla tarvittaessa kaupungin hallinnolle hyödyksi, on Rkmri, edellyttäen seurakuntain puolestaan ottavan tutkimuksen kustannuksiin osaa edellä mainitulla määrällä, katsonut olevan puoltaminen lautakunnan esitystä, minkä ohessa Krin mielestä tutkimus olisi aikansa painatettava, sopivimmin Kvston painettuihin asiakirjoihin, jommoista menettelyä on aikaisemminkin noudatettu (Ks. esim. Kvston pain. asiakirj. N:o 33 vuodelta 1911). Kun ei Rkmrillä kuitenkaan ole käytettäväänään tarkeitukseen tarpeellisia varoja, on Kri anonut määrärahan osotettavaksi sekä esittänyt, että Vsto päättäisi edellä mainituin ehdoin käyttövaroistaan myöntää 1,450 markkaa niiden arkistotutkimusten kustantamiseen, joita on toimitettu selvityksen saamiseksi täkäläisten evankelis-luterilaisten seurakuntain hallussa olevain maa-alueiden ja tonttien saannosta.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 12.

Rkmrin ilmoitus että kaupungin yleisten töiden määrärahat kenties tulevat ylitettäviksi.

Kaupungin yleisten töiden Hallitus oli Rkmrille ilmoittanut, että Helsingin kunnan työntekijäin osasto oli viime aikoina edelleen jatkuvan elintarpeiden hinnannousun johdosta Hallitukselta anonut kaikkien kaupungin töissä olevain työntekijäin pohjapalkkaa korotettavaksi 25 pennillä työtunnilta. Tämän anomuksen johdosta olivat Rakennuskonttorin työpäällikkö ja puhtaanapitolaitoksen johtaja, joiden valmisteltavaksi Hallitus oli asian jättänyt, antamassaan lausunnossa huomauttaneet, että mainittujen työntekijäin palkat oli ¹⁵/₁₂ 1915 lähtien korotettu 20—25 pennillä tunnilta, minkä ohessa työn-

tekijät olivat saaneet kalliinajanlisäystä 12—30 % palkastaan. Ammattityöntekijäin tuntipalkat ovat nykyään 90 penniä — 1 markka ja apurien 60 pennin vaiheilla. Edellyttäen työntekijämäärän pysyvän nykyisellään tuottaisi anotun korotuksen myöntäminen vuotuisia lisäkustannuksia 700,000 markkaa, josta määrästä puhtaanapitolaitoksen osalle tulisi 300,000 markkaa. Tämän johdosta olivat mainitut virkamiehet ehdottaneet, että työntekijäin anomukseen sinänsä ei myönnyttäisi, mutta että elintarvehintain kohoamisen johdosta kalliinajanlisäykset korotettaisiin kaksinkertaisiksi, minkä johdosta kuitenkin kuluvan vuoden menosäännössä „kalliin ajan johdosta tarpeellisiin työpalkkain korotuksiin“ varattu määräraha tulisi ylitettäväksi noin 180,000 markalla.

Hallitus puolestaan on todennut, että elintarpeiden hinnat ovat kohonneet runsaammin kuin työpalkat sekä sentähden yhtynyt työpäällikön ja puhtaanapitolaitoksen johtajan esittämään ehdotukseen. Siihen nähden että kuluvana vuonna edelleen on odotettavana elintarpeiden hinnannousua ja siitä johtuvaa työpalkkain kohoamista, minkä ohessa ehkä käynee tarpeelliseksi lisätä työntekijäin lukua, joten edellä mainittu määräraha varsin luultavasti tulee ylitettäväksi paljon suuremmalla summalla kuin edellä mainituilla 180,000 markalla, ei Hallitus ole katsonut olevan ryhtyminen toimenpiteeseen asiassa hankkimatta siitä Rkmrin lausuntoa.

Rkmrin käsityksen mukaan on kaupungin yleisten töiden Hallituksen asia määrätä mainituissa töissä olevain työntekijäin palkkaehdot sekä, siinä tapauksessa että menosäännön määrärahat osottautuvat riittämättömiksi, ehdottaa tästä johtuvia toimenpiteitä. Tukea tälle käsitykselle antaa Kvston 6/6 1916 samantapaisesta asiasta tekemä päätös (Kvston esityslista N:o 13 vuodelta 1916, asia N:o 7). Vaikkei siis Hallituksen tiedonannon johdosta näyttänyt olevan syytä tehdä Kvstolle esitystä, on Kri kuitenkin pitänyt sopivana jo nyt saattaa Vston tiedoksi, että Hallitus esittämillään syillä on arvellut kuluvan vuoden menosäännössä yleisiä töitä varten olevain määrärahan tulevan ylitettäväksi ainakin 180,000 markalla.

V. V.:

Merkittäneen tiedoksi saaduksi.

Kvsto:

Merkittiin.

N:o 13.

Rkmrin esitys lisäyksen myöntämisestä kelkkamäkien järjestämismäärärahaan.

Kaupungin yleisten töiden Hallitus oli Rkmrille ilmoittanut, että kuluvan vuoden budjetissa kelkkamäkien laittamista varten oleva 4,000 markan määräraha (13 P. L. VIII. 38) nyttemmin oli osottautunut riittämättömäksi työstä oleviin kustannuksiin. Mainitusta määrärahasta oli jäljellä ainoastaan 400 markkaa, ja kun kelkkamäkiä vielä lienee pidettävä kunnossa ainakin kolme viikkoa ja niistä on kustannuksia 600 markkaa viikossa, tarvittaisiin kaikkiaan 1,800 markkaa sekä lisäksi 200 markkaa siltain ja telien purkamisesta ja kuljetuksesta koituviin kustannuksiin. Täksi talvikaudeksi tarvittaisiin siis kaikkiaan 2,000 markkaa eli määrärahasta jäljellä olevan summan lisäksi 1,600 markkaa. Määrärahan riittämättömyys on johtunut osin edelleen kohonneista työpalkoista ja osin siitä, että pienempäin kelkkaratain kunnossapitoon ei ole ollut käytettävänä erikseen osotettuja varoja niinkuin viime vuonna oli laita.

Puoltaen Hallituksen anomusta esittää Rkmri, että Kvsto päättäisi tämänvuotisista käyttövaroistaan osottaa 1,600 markkaa lisäykeksi kuluvan vuoden menosäännössä kelkkaratain laittamista varten olevaan määrärahaan.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 14.

a) Komitean mietintö kaupungin vesilaitoksen täydentämisestä pohjavettä kuljettavalla juomavesijohdolla (Pain. asiakirj. N:o 6 vuodelta 1917).

b) Teknillisten laitosten Hallituksen esitys toimenpiteisiin ryhtymisestä kaupungin vastaisen vedenhankinnan varalle.

Viimeksi mainitusta esityksestä käy selville, että vesijohtolaitos oli kaupungin teknillisten laitosten Hallitukselle huomauttanut olevan tarpeellista, että lähivuosina ryhdytään toimiin kaupungin nykyisten vedenhankintalaitosten laajentamiseksi, koska ne vedenkulutuksen yhtämittaisen lisääntymisen johdosta kohdakkoin käyvät riittämättömiksi. Tässä voi tulla kysymykseen joko siirtyminen pohjaveden käyttämiseen tahi Vantaanveden pysyttäminen raakavetenä, ja on laitos puolestaan esittämillään syillä puoltanut jälkimäistä menettelyä. Laitoksen esittämän selvityksen mukaan vaatisi kaiken Helsingin läheisyydessä käytännöllisesti katsoen saatavana olevan, enintään 400 sekuntilitraan nousevan pohjavesimäärän talteen ottaminen kustannuksia noin 20 miljoonaa markkaa. Mainittu vesimäärä riittäisi kaupungin tarpeisiin vuoteen 1925 asti, mistä lähtien joka tapauksessa täytyisi ruveta käyttämään pintavettä pohjaveden ohessa. Vanhassakaupungissa olevain Vantaanveden puhdistuslaitosten laajentaminen ja täydentäminen yhtä tehokkaiksi kuin suunniteltu pohjavesilaitos olisi saataisiin kuitenkin aikaan noin 2 miljoonan markan kustannuksilla, mihin tulisi lisäksi noin 2 1/2 miljoonan markkaa, siinä tapauksessa että laitettaisiin hiekkasuodattimet hidasta suodatusta varten terveydelliseltä kannalta käyttökelpoisen veden saamiseksi joka tapauksessa.

Kaupungin teknillisten laitosten Hallitus on katsonut kaupungin vastaista vedenhankintaa koskevan tärkeän kysymyksen kaipaavan perinpohjaista valmistelua, jonka paraiten voisi toimitaa sopivista henkilöistä kokoonpantu komitea, ja on Hallitus sentähden, lausumatta mieltään itse asiasta, Kvstolle esittänyt, että asetettaisiin komitea, jolle vesijohtolaitoksen tekemä esitys annettaisiin valmisteltavaksi.

Samoin kuin teknillisten laitosten Hallitus on Rkmrikin pitänyt lisäselvitystä suotavana, ennenkuin päätös asiasta tehdään, ja sentähden esittänyt, että Kvsto päättäisi asettaa komitean valmistelevaan kysymystä kaupungin vastaisesta vedenhankinnasta ja tälle komitealle jättää vesijohtolaitoksen tekemän esityksen asiasta.

V. V.:

Siinä tapauksessa että Kvsto hyväksyy komitean tekemän, teknillisten laitosten Hallituksen ja Rkmrin ehdotusten kanssa yhtäpitävän esityksen komitean asettamisesta val-

mistelemään kysymystä kaupungin vastaisesta vedenhankinnasta, ehdottaa valiokunta, että tämän komitean jäseniksi valittaisiin herrat af Forselles ja Sederholm, insinööri A. Skog, tohtori V. Manner, fil. tri A. E. Blomqvist ja insinööri G. A. Aartovaara sekä että Kvsto valtuuttaisi komitean töissään käyttämään lisäksi tarpeellista asiaintuntevaa apua ja eri sihteeriä, joiden palkkioiden ynnä komitean tehtävästä johtuvain muiden menojen suorittamisesta komitean tulee aikanansa tehdä Vstolle esitys.

Kvsto:

Samalla kun Kvsto päätti asettaa komitean asiaa valmistelemaan, hyväksyi Vsto V. V:n ehdotuksen muutoin, paitsi että seitsemänneksi jäseneksi komiteaan valittiin insinööri B. Gagneur.

N:o 15.

Kaupungin teknillisten laitosten Hallituksen esitys erääseen kaasulaitoksen konttoristin-virkaan liittyvän palkan käyttämisestä.

Hallitus anoo, että kaasulaitos valtuutettaisiin erään nyttemmin avoinna olevan konttoristinviran vuosipalkasta 3,600 markasta käyttämään 3,000 markkaa viran väliaikaiseen hoidattamiseen, mainiten tämän tueksi että, kun tammikuussa eronneen konttoristin toimena pääasiassa oli ollut koksien ja sivutuotteiden myynnistä ja jakelusta johtuvat tehtävät, mutta nämä väliaikaisesti ovat vähentyneet, ne saisi toistaiseksi jakaa laitoksen kamreerin ja kirjanpitäjän kesken. Kun näillä molemmilla virkamiehillä kuitenkin laitoksessa tapahtuneiden henkilömuutosten johdosta jo on laitoksessa lisätyötä, ei heidän työmääränsä enää sopisi lisätä antamatta kohtuullista korvausta, minkätähden Hallitus on ehdottanut, että konttoristinvirasta seuraavasta vuosipalkasta saisi 1/2 1917 lähtien 3,000 markkaa käyttää jaettavaksi tasan kamreerin ja kirjanpitäjän kesken.

Rkmrilla ei ole ollut Hallituksen ehdotusta vastaan mitään huomauttamista, minkätähden Kri on ehdottanut, että Kvsto oikeuttaisi kaasulaitoksen nykyään avoinna olevaan konttoristinvirkaan liittyvästä 3,600 markan vuosipalkasta käyttämään 3,000 markkaa viran väliaikaiseen hoidattamiseen siten, että mainittu määrä jaetaan tasan laitoksen kamreerin ja kirjanpitäjän kesken hyvitykseksi lisätyöstä, 1/2 1917:stä lukien, kunnes puheena oleva virka on jälleen täytetty.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 16.

Valiokunnan mietintö erinäisten hakemusten johdosta, jotka tarkoittavat lupaa saada noudettavaksi myydä mallasjuomia (Pain. asiakirj. N:o 10 vuodelta 1917).

Kvsto:

Valiokunnan ehdotus hyväksyttiin.

N:o 17.

Sosiaalilautakunnan ehdotus puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan valitsemisesta väliaikaiseen vuokrasovittelulautakuntaan.

Sittenkun Kvsto oli 13/2 1917 päättänyt kunnallisen vuokrariitain sovittelun koetteeksi järjestettäväksi täksi vuodeksi, on Sosiaalilautakunta samassa tilaisuudessa vahvistettujen väliaikaisten määräysten 2 §:n säännöksen johdosta, jonka mukaan vuokra sovittelulautakunnan puheenjohtajan ja hänen varamiehensä valitsee Vsto Sosiaalilautakunnan esityksestä, ehdottanut vuokrasovittelulautakunnan puheenjohtajaksi valittavaksi herra Söderholmin ja varapuheenjohtajaksi lakitieteenkandidaatti Heikki Ritavuoren.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 18.

Hätäapukomitean esitys määrärahan myöntämisestä komitean kuluja ja sihteerin palkkusta varten.

Hätäapukomitean anottua myönnettäväksi samaa rahamäärää kuin vuodeksi 1916 komitean kulujen ja sihteerin palkkauksen suorittamiseen on Rkmri esittänyt, että Kvsto päättäisi käyttövaroistaan osottaa enintään 1,100 markkaa, josta määrästä enintään 500 markkaa saisi käyttää komitean kuluihin ja enintään 600 markkaa, lukien 150 markkaa kuukaudelta, sihteerin palkkaukseen.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 19.

Hätäapukomitean esitys määrärahan myöntämisestä hätäaputöiden järjestämiseksi.

Hätäapukomitea ilmoittaa että, vaikka tosin kunnan työnvälitystoimisto oli komitean kokouksessa 12/2 1917 ilmoittanut, ettei toistaiseksi ollut olemassa sen suurempaa työnpuutetta, kuin että noin 40—60 naista oli nykyään työttöminä, uhkasi kuitenkin karamelli-tehtaiden raaka-aineen puutteen johdosta työttömyys näiden tehtaiden työntekijöitä. Tammi-kuussa olivat nämä tehtaat vähentäneet noin 200 hengellä työväkeään, jota joulukuussa oli noin 800 henkeä, ja erotetuista oli osa saanut palveluspaikkoja, osa muuta työtä.

Joka tapauksessa oli verraten vähäinen osa näistä pyytänyt työtä työnvälitystoimiston välityksellä. Miesten keskuudessa oli ilmaantunut ainoastaan osittaista työttömyyttä, ja maaliskuun ajaksi oli työnvälitystoimistolta tilattu työntekijöitä niin paljon, että luultavasti kaikki työttömät miehet saivat työtä.

Siihen nähden että työnpuutetta, vaikka vähäisessä määrässä, jo ilmaantuu sekä että sitä voi yhtäkkiä syntyä sangen suuressa määrässä, jos karamellitehtaiden täytyy lopettaa työnsä, on Hätaapukomitea katsonut olevan tarpeellista varustautua kaikkien mahdollisuuksien varalle sekä sentähden anonut, että Kvsto sallisi komitean tarpeen mukaan töiden hankkimiseksi työttömille käyttää ne varat, kaikkiaan Smk 16,898: 40, mitkä Kaupunkilähetyksellä ja eräiden naisjärjestöjen asettamalla hätaapukomitealla nykyään on hallussaan osin käteisenä rahana, osin myymättöminä, valmiina töinä, jotka varat olivat säästyneet Kvston vuonna 1916 hätaaputöitä varten osottamista määrärahoista.

Rkmri huomauttaa, että 1916 vuoden hätaapukomitean Krille antaman tilin mukaan oli edellä mainituista varoista Kaupunkilähetyksen hallussa Smk 8,830: 09 käteistä sekä erinäisten naisjärjestöjen asettaman hätaapukomitean hallussa Smk 4,681: 31 käteistä ynnä valmiita vaatteita arviolta 3,387 markan arvosta. Kaikkiaan olisi siis ylijäämää Smk 16,898: 40, jota määrää kaupungin hätaapukomitea on nyt pyytänyt saada käytettäväkseen. Komitean puheenjohtajan ilmoituksen mukaan olisi aikomus muuttaa edellä mainitut tavarat rahaksi, mikä nykyoloissa ei kohtaisikaan vaikeutta, sekä antaa Kaupunkilähetyksen ja naisjärjestöjen hätaapukomitean käytettäväksi niiden kunkin hallussa olevat varat hätaaputöiden teettämiseen, mutta ei sitä vastoin suoranaisiin avustuksiin.

Rkmri on puoltanut myöntymistä esitykseen ja ehdottanut, että Kvsto oikeuttaisi kaupungin Hätaapukomitean hätaaputöiden järjestämiseen vuonna 1917 käyttämään ne Smk 16,898: 40, mitkä ovat säästyneet Vston $\frac{8}{2}$ 1916 hätaapukomitean käytettäväksi samantyyppiseen tarkoitukseen osottamasta määrärahasta.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 20.

Työmies Otto Mäkeläisen anomus eläkkeensä korottamisesta.

Hakija, joka on syntynyt 1852 ja jolle on $\frac{11}{4}$ 1916 myönnetty vuotuista työkyvyttömyyseläkettä 546 markkaa, minkä ohessa on selvitetty, että hän on ollut puhtaana-pitolaitoksen palveluksessa 19 vuotta sekä sydänvian ja keuhkolaajennuksen johdosta ainiaaksi „miltei kykenemätön entiseen työhönsä“, on katsoen korkeaan ikäänsä sekä syystä että hän on vaikean taudin johdosta kykenemätön itselleen elatusapua hankkimaan, anonut elinkautiseläkkeensä korottamista 800 markkaan vuodessa.

Kun hakemus tarkoittaa asiasta voimassa olevain määräysten mukaisesti myönnetyn eläkkeen korottamista eikä hakija ole esittänyt mitään erikoista seikkaa, joka aiheuttaisi hänelle suomaan poikkeusetua, ehdottaa Rkmri hakemusta evättäväksi.

V. V.:

Kvsto evännee hakemuksen.

Kvsto:

Evättiin.

N:o 21.

Erinäisten lihakauppiaiden valitus Muonitustoimikunnan päätöksestä lakkauttaa lihanmyynti kaupungin toreilla.

Sittenkun Muonitustoimikunta järjestäessään lihanjakelun kaupungin siviliväestölle oli 5/2 1917 päättänyt, että lihaa ei saa kaupungin toreilla avonaisilta pöydiltä toistaiseksi myydä, ovat erinäiset lihakauppiaat alistaneet tämän päätöksen Kvston tutkittavaksi sekä huomauttaneet olevan kohtuutonta, että niiltä lihakauppiailta, jotka omaksi ja perheensä elatukseksi harjoittavat lihanmyyntiä ja sitä varten ovat vuokranneet paikkoja toreilta sekä niistä jo suorittaneet maksun kuluvan vuoden ensimmäiseltä neljännekseltä, siten on riistetty ansiotilaisuus tällä alalla. Tähän nähden ja kun järjestystä lihanjakelussa voi avonaisella paikalla pitää voimassa yhtä hyvin, ellei paremminkin, kuin ahtaissa myymälöissä, ovat hakijat anoneet, että he saisivat edelleen harjoittaa lihanmyyntiä Kauppatorilla.

Muonitustoimikunta mainitsee, että lihanmyynnin ei ole katsottu voivan käydä päinsä toreilla, syystä että sellainen myynti ei ole sovitettavissa siihen lihanjakelujärjestelmään, mikä nykyisen pula-ajan vallitessa on kuluttajain etujen turvaamiseksi toimeenpantu ja edellyttää lihakaupan keskittämistä verraten harvalukuisten vähittäismyyjäin toimittavaksi, jotka Muonitustoimikunnan kanssa tekemänsä sopimuksen mukaan ovat ottaneet myynnin toimittaakseen kaupungin lihakonttorin valvonnan alaisina sekä tehtävän asianmukaisesta täyttämisestä panneet huomattavan suuren vakuuden. Tästä järjestelmästä, joka tosin syvältä koskee vapaaseen elinkeinotoimintaan, mutta nykyoloissa on aivan välttämätön, johtuu, että useat pikkukauppiaat, m. m. torikauppiaat, eivät enää voi jatkaa liikettään. Terveydelliseltä kannalta tämä ei, mikäli torikauppaa koskee, ole valitettavaa, koska niinkuin tunnettu toreilla harjoitettavaa lihakauppaa haittaavat moninaiset terveydelliset epäkohdat, mikä seikka niinikään on aiheuttanut Kvston komitean hiljattain antamassaan mietinnössä ehdotuksineen kaupungin uudeksi terveydenhoitojärjestykseksi vaatimaan lihakauppaa lopullisesti poistettavaksi toreilta. Näistä syistä Muonitustoimikunta, jolle hakijat olivat tehneet hakemuksessaan mainitun esityksen, ei ollut havainnut olevan syytä muuttaa edellä mainittua 5/2 1917 tekemäänsä päätöstä.

V. V.:

Esitys ei aiheuttane Kvston puolelta muuta toimenpidettä kuin että asianomaisia myyntipaikkain vuokraajia neuvotaan, jos syytä on, anomaan Rkmriltä edeltäpäin suorittamainsa vuokramaksujen kohtuullista palautusta sekä vapautusta tekemistään sopimuksista.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 22.

Kvston diariin merkittyjen, joulukuun 31 päivänä 1916 ratkaisematta olevain asiain luettelo (Pain. asiakirj. N:o 1 vuodelta 1917).

Kvsto:

Kvsto päätti:

kehottaa Rkmria jouduttamaan sen selvityksen antamista, jota Kvsto kirjelmässä touko-
kuun 28 päivältä 1913 oli pyytänyt Kvston laatiman XV kaupunginosan kaupungin-
asemakaavaehdotuksen johdosta, sekä hankkeissa olevaa tililaitosuudistusta;

jättää kysymyksen kaupungin tarvitsemista laajemmista tai uusista sairaanhoitolaitok-
sista kaupungin Sairaalaylihallitukselle ja siten peruuttaa tätä asiaa varten asetetun komi-
tean tehtävän; sekä

antaa V.V:n toimeksi ehdottaa määräyksiä sen menettelyn ehkäisemiseksi, että kau-
pungin lautakuntiin ja hallituksiin lausunnon saamiseksi lähetetyt asiat jätetään epä-
määräiseen aikaan olematta siihen Kvston lupaa kussakin eri tapauksessa hankittu.

N:o 23.

Salainen asia.

Helsingissä, Sanomal.- ja Kirjap.-Osakeyhtiön kirjapaino, 1917.
